

INHOUD

INLEIDING	6
HET LEGER VAN ONZICHTBAREN	12
TERUG NAAR DE APENPLANEET	72
KINDERSPEL	104
URBAN JUNGLE	196

Banksy is een activist. Al van jongs af aan gelooft hij in dezelfde waarden die hij nog altijd uitschreeuwt op straat en uitdrukt in zijn creaties en installaties. Hij vindt dat kunst een zeer specifieke missie moet hebben die nauw verbonden is met sociaal engagement: ‘Art should comfort the disturbed and disturb the comfortable’ (‘Kunst moet getroffen troosten en de welgestelden treffen’). Banksy heeft de straat gekozen uit afkeer van de conventionele kunstwereld met haar musea en kunstgaleries die vaak economische belangen verkiezen boven de ontdekking en bescherming van echt talent. Met graffiti en street art kun je opkomen voor de rechten van de zwaksten, die te vaak worden vergeten of zelfs onderdrukt door het systeem. ‘Graffiti is een van de weinige tools van hen die bijna niets hebben. En zelfs als je werk de armoede in

de wereld niet kan wegnemen, kun je iemand laten glimlachen die staat te pissen,’ zei hij met zijn typische satirische ironie. Zijn oneerbiedige en directe manier van communiceren is verstoken van elk spoor van hypocrisie.

Deze onbekende kunstenaar houdt van de grimmige realiteit. Banksy is wat je ziet en leest. Hij is niet mis te verstaan. Wie niet in hem gelooft, wie niet van hem houdt, kan maar beter een blokje om lopen... hij zal zich echt niet aan jou aanpassen. Hij zal zijn ideologie nooit verraden. Banksy haat het systeem met al zijn instellingen en hij kijkt neer op iedereen die zich aanpast of ervoor buigt. Een van zijn favoriete doelwitten? De reclamewereld: een symbool van kapitalistische macht en de manipulatie van de menselijke geest voor eigen gewin. ‘Wat ik het meest haat aan reclame, is dat het

alle slimme, creatieve en ambitieuze jonge mensen aantrekt, waardoor er voor de kunst vooral langzame en met zichzelf geobsedeerde mensen overblijven... Moderne kunst is een rampgebied. Nooit eerder is er in de geschiedenis van de mensheid door zovelen zoveel gebruikt om zo weinig te zeggen,’ zei hij.

Banksy is impulsief en daardoor onvoorspelbaar omdat hij zich voedt met zijn emoties. Toch kan hij onwandelbaar en vastberaden, sterk en rationeel zijn, bijtend en zeer intelligent, zo fel als een kat als die zijn prooi lokaliseert. Net als een zwervkat of, beter nog, een van zijn ratten (wezens die in de schaduw leven en vaak worden veracht, maar zijn begiftigd met buitengewone intelligentie), houdt Banksy van het straatleven en de vrijheid. Maar hij is ook als een waakzame adelaar die alles van bovenaf observeert

en pas naar de aarde duikt als hij heeft besloten waar hij zal toeslaan. Gedachten en ideeën schokken en kwellen zijn geest. Conflicterende emoties splijten hem in enerzijds de kunstenaar en anderzijds de mens. Het gevaar om betrappt en herkend te worden ligt altijd op de loer, maar die adrenaline prikkelt ook zijn creativiteit. Zijn geest werkt dan instinctief en wild, als die van een dier dat zich opgejaagd voelt: ‘Je geest werkt op zijn best als je paranoïde bent. Je verkent razendsnel en heel helder elke uitweg en optie van je situatie.’

Banksy is creatief. Hij bekijkt zaken vaak door de ogen van een kind en heeft een speelse geest waarin altijd wat satire zit en een specifiek gevoel voor humor dat je terugvindt in het kenmerkende donkere gemoed van de wezens in zijn urban jungle. Dat zijn immers allemaal dolende zielen, die vechten

voor erkenning, wanhopig zoeken naar identiteit en dapper vechten tegen het systeem in een wereld die zichzelf kwijtraakt in totale globalisering. De aanpak van Banksy volgt een heel onconventioneel pad.

‘Denk buiten de lijntjes, doorbreek het keurslijf, desnoods met een fucking mes,’ raadt hij je dapper aan. ‘Veel mensen tonen nooit initiatief omdat niemand hun verteld heeft dat dat kan,’ riep hij alle kunstenaars op om actie te ondernemen.

In wezen is Banksy een romanticus. Dat zie je aan de paartjes die hij portretteert, of dat nu twee ratten zijn die naar de Eiffeltoren kijken of een man en een vrouw die elkaar knuffelen zonder hun ogen van hun mobiel te nemen. Of een man die voor het gesloten rolluik staat van de Hustler stripclub aan 51st Street in Manhattan met een verwelkt boekje in zijn hand; of twee kinderen die

elkaar bij de hand houden boven op een berg van wapens. Het kan zelfs een meisje zijn dat een ballon laat wegvliegen als een boodschap van hoop of liefde...

Want liefde zit in elk werk van Banksy, zelfs in het meest brutale en profane, al was het alleen maar door de absolute toewijding die hij voor zijn kunst heeft. Voor Banksy gaat het erom dat hij zijn boodschappen kan overbrengen op de mensen, ongeacht wie hij is. Daarom blijft hij ook zo hardnekkig in de anonimiteit.

Overal waar sprake is van onrecht, oorlog, misbruik door het kapitalistische systeem of onliberale instellingen, bereikt zijn werk mensen op een eenvoudige, krachtige en compromisloze manier: een aanklacht tegen het kwaad dat de wereld teistert, een schrille oproep tot sociaal protest.

‘FLYING COPPER’ – 2003

IF GRAFFITI
CHANGED ANYTHING
- IT WOULD
BE ILLEGAL

'SELF-PORTRAIT' – 2000

BANKSY PORTRETTEERT ZICHZELF IN DE GEDAANTE VAN EEN AAP, GEWAPEND MET SPUITBUSSEN EN IN EEN EXPLOSIE VAN GELE VERF.

